كشف الشبهات

Kashf-ush-Shubuhaat

[Kufichua Yenye Utata]

الشيخ الإمام مُحَمَّد بن عبد الوهاب

Shaykh-ul-Islaam Muhammad bin ´Abdil-Wahhaab

Tarjama na maelezo ya chini:

Abu Bakr Khatwiyb al-Atrush

Lengo la kutumwa Mitume 3
Dalili ya kwamba washirikina waliopigwa vita na Mtume walikuwa wakiikubali Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah 5
Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah ndio maana ya “hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah” 7
Neema ya Allaah kwa waja Wake juu ya Tawhiyd 9
Maadui wa Mitume na mawalii wa Allaah 11
Uwajibu wa kujifunza elimu 12
Radd kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina 14
Ama jibu la kijumla 14
Ama jibu la kina 15
Radd kwa mwenye kudai kwamba du´aa sio ´Ibaadah 19
Tofauti kati ya uombezi wa Kishari´ah na uombezi uliyokatazwa 21
Uthibitisho ya kwamba kuwategemea watu wema ni shirki 23
Uthibitisho ya kwamba shirki ya watu wa mwanzo ni khafifu kuliko shirki ya watu wa zama zetu 26
Jibu kwa anayedai ya kwamba mwenye kutimiza nguzo za Uislamu hawezi kuwa kafiri 28
Muislamu anayetumbukia katika shirki kwa ujinga kisha akatubia 33
Radd kwa mwenye kudai kumwacha na anayesema “hapana mungu isipokuwa Allaah” hata kama atafanya kitu chenye kuitengua 34
Tofauti kati ya kumuomba msaada aliye hai mbele yako na kumuomba msaada asiyekuwa huyo 37
Wajibu wa kuitekeleza Tawhiyd kwa moyo, kwa ulimi na kwa vitendo 39

Mlango Wa Kwanza

Lengo la kutumwa Mitume

Kwa Jina la Allaah, Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu. Jua – Allaah Akurehemu – ya kwamba at-Tawhiyd ni kumpwekesha Allaah (Subhaanah) kwa ´Ibaadah na ndio dini ya Mitume ambao Allaah aliwatuma kwayo kwa waja Wake. Wa kwanza wao ni Nuuh (´alayhis-Salaam). Allaah alimtuma kwa watu wake walipopetuka mipaka watu wema; Wadd, Suwaa´, Yaghuuth, Ya´uuq na Nasr.

Mtume wa mwisho ni Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Na yeye ndiye alivunja picha za watu hawa wema. Allaah alimtuma kwa watu ambao wanaabudu, wanahiji, wanatoa swadaqah na wanamdhukuru Allaah kwa wingi, lakini waliwafanya baadhi ya viumbe kuwa, *waasitwah,* wakati kati baina yao na baina ya Allaah (Ta´ala). Wanasema: "Tunataka kutoka kwao sisi kujikurubisha kwa Allaah (Ta´ala) na tunataka uombezi wao Kwake; kama mfano wa Malaika, ´Iysa, Maryam na wengineo katika watu wema.

Allaah (Ta´ala) akawatumia Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) awajadidie dini ya baba yao (´alayhis-Salaam) na kuwaeleza ya kwamba kujikurubisha huku na itikadi hii ni haki ya Allaah peke Yake, haisihi kufanyiwa katika hayo mwengine yeyote asiyekuwa Allaah, si Malaika aliyekaribu wala Mtume aliyetumwa, tusiseme wasiokuwa hao. Vinginevyo washirikina hawa walikuwa wakishuhudia ya kwamba Allaah ndiye Muumbaji pekee asiyekuwa na mshirika, na kwamba hakuna anayeruzuku isipokuwa Yeye, na hakuna anayehuisha wala kufisha isipokuwa Yeye, na wala hakuna anayeendesha mambo isipokuwa Yeye na kwamba mbingu zote saba na vilivyomo ndani

yake, na ardhi saba na vilivyomo ndani yake, vyote hivyo [walikuwa wakiamini kuwa] ni viumbe Vyake na viko chini ya uendeshaji na Uwezo Wake.

Mlango Wa Pili

Dalili ya kwamba washirikina waliopigwa vita na Mtume walikuwa wakiikubali Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah

Ukitaka dalili ya kwamba washirikina hawa ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita walikuwa wanashuhudia hili [yaani Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah], soma Kauli Yake (Ta´ala):

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

"Sema: "Nani anayekuruzukuni kutoka mbinguni na ardhini au nani anayemiliki kusikia na kuona na nani anayemtoa aliye hai kutoka kwa aliyekufa na anayemtoa aliyekufa kutoka aliye uhai na nani anayeendesha mambo yote?" Watasema: "Ni Allaah." Basi sema: "Je, basi kwa nini hamuwi wenye kumuogopa Yeye?" **(Yuunus 10 : 31)**

Na kauli Yake:

قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ

"Sema: "Ni ya nani ardhi na wale waliokuwemo ndani yake mkiwa mnajua?" Watasema: "Ni vya Allaah." Sema: "Je, basi hamfikirii?" Sema: "Nani Mola wa mbingu saba na Mola wa ´Arishi kubwa?" Watesema: "Ni ya Allaah." Sema: "Je, basi hamwogopi?" Sema: "Nani katika mikono Yake mna ufalme wa kila kitu Naye ndiye Alindae na wala hakuna yeyote awezae kumlinda, ikiwa mnajua?" Watasema: "Ni Allaah." Sema: "Basi vipi mnazugwa?"" **(al-Muuminuun 23 : 84-89)**

Kuna Aayah zingine mfano wa hizo. Ukishahakikisha ya kwamba walikuwa wanakubali hili, lakini hili halikuwaingiza katika Tawhiyd ambayo aliwalingania kwayo Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), na ukajua ya kwamba Tawhiyd waliyoipinga ni

Tawhiyd-ul-´Ibaadah ambayo washirikina katika zama zetu wanaiita “al-I´itiqaad”, kama walivyokuwa wakimuomba Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) usiku na mchana. Halafu katika wao kulikuwa wanaowaomba Malaika kwa ajili ya wema wao na ukaribu wao kwa Allaah ili wawaombee, au wanamuomba mtu mwema, kama mfano wa Laat, au Mtume kama mfano wa ´Iysa - na ukajua ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kawapiga vita kwa ajili ya shirki hii na akawaita kumtakasia ´Ibaadah Allaah pekee. Kama Alivyosema (Ta´ala):

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

“Na kwamba mahala pote pa kuswalia ni kwa ya Allaah, hivyo basi msiombe yeyote pamoja na Allaah.” **(al-Jinn 72 : 18)**

Na Kasema alivyosema (Ta´ala):

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ

“Kwake ndiko kuna maombi yote ya haki. Na wale wanaoomba pasi Naye hawawaitikii kwa chochote.” **(ar-Ra´d 13 : 14)**

na umehakikisha ya kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita ili du´aa [maombi] yote yawe kwa Allaah, nadhiri zote awekewe Allaah, kuchinja kote kuwe kwa Allaah, kuomba uokozi kote kuwe kwa Allaah na aina nyenginezo zote za ´Ibaadah afanyiwe Allaah, na umejua kuwa kukubali kwao Tawhiyd-ur-Rubuubiyyah hakukuwaingiza katika Uislamu na kwamba kuwakusudia kwao Malaika, au Mitume na mawalii hakuna jengine walichokuwa wanataka isipokuwa tu maombezi yao na kujikurubisha kwa Allaah kwa hilo, ndio yaliyofanya kuhalalika damu yao na mali zao, hapo ndipo utajua Tawhiyd waliyoilingania kwayo Mitume na washirikina wakakataa kuikubali.

Mlango Wa Tatu

Tawhiyd-ul-Uluuhiyyah ndio maana ya “hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”

Na Tawhiyd hii, ndio maana ya maneno yako: “Hapana mungu isipokuwa Allaah”. Kwa hakika mungu kwa mujibu wao ni yule ambaye anakusudiwa [anayeombwa] kwa ajili ya mambo haya[1], sawa ikiwa ni Malaika, Mtume, walii, mti, kaburi au jini. Hawamaanishi ya kwamba mungu ni yule mwenye kuumba, mwenye kuruzuku na mwenye kuyaendesha mambo. Kwa kuwa wao wanajua ya kwamba hayo ni ya Allaah pekee, kama tulivyotangulia kusema.

Mungu wanayemaanisha ni yule ambaye washirikina wa zama zetu wanamaanisha kwa kusema “bwana”. Akawajia Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuwalingania katika kalima ya Tawhiyd, nayo ni “hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”. Na makusudio ya maneno haya ni maana yake na sio kuyatamka peke yake.

Makafiri wajinga walijua kuwa anachokusudia Mtume (Swalla Allaahu ´alayh iwa sallam) kwa neno hili ni kumpwekesha Allaah (Ta´ala) kwa ´Ibaadah na kukanusha vyote vinavyoabudiwa badala Yake na kujiweka navyo mbali kabisa. Hakika wakati alipowaambia waseme “hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”, walisema:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

“Amewafanya miungu wote kuwa ni mungu mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno.”
(Swaad 38 : 05)

Ukishajua ya kwamba makafiri wajinga walijua hilo, jambo la kushangaza ni kwa yue anayedai Uislamu na yeye hajui maana ya neno hili jambo ambalo walikuwa wanalijua wajinga makafiri. Badala yake anafikiria ya kwamba maana yake ni kutamka herufi zake bila ya kuiamini moyoni kwa kitu katika maana yake. Mjuzi katika wao anafikiria ya

[1] Uombezi na kujikurubisha.

kwamba maana yake ni kwamba hakuna mwenye kuumba, wala mwenye kuruzuku, wala mwenye kuyaendesha mambo isipokuwa Allaah. Hakuna kheri kwa mtu ikiwa wajinga makafiri wanajua zaidi yake maana ya “hapana mungu isipokuwa Allaah”.

Neema ya Allaah kwa waja Wake juu ya Tawhiyd

Ukielewa yale niliyokwambia na moyo wako ukakinaika na ukajua kumshirikisha Allaah ambako Allaah amekuzungumzia kwa kusema:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ

"Hakika Allaah hasamehi kushirikishwa na kitu chochote na anasamehe yaliyo chini ya hayo kwa Amtakae." (an-Nisaa´ 04 : 48)

na umeilewa dini ya Allaah ambayo amewatuma kwa ajili yake Mitume, kuanzia wa mwanzo wao mpaka wa mwisho wao, ambayo ndio dini ya kipekee ambayo Allaah anaikubali kutoka kwa mtu, na ukajua jambo lililowapitikia watu wengi kwa kuwa wajinga juu ya hili, hapo utapata faida mbili:

1. **Faida ya kwanza:** Ni kufurahi kwa fadhila za Allaah na kwa Rahmah Zake. Kama alivyosema Allaah (Ta´ala):

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

"Sema: "Kwa Fadhila za Allaah na kwa Rahmah Yake, basi kwa hayo wafurahi." Hayo ni kheri kuliko wanayoyakusany!" (Yuunus 10 : 58)

2. **Faida ya pili:** Umefaidika pia kuwa na khofu kubwa. Ukitambua ya kwamba mtu anaweza kukufuru kwa neno analolitoa mdomoni mwake, na pengine amelisema na huku ni mjinga – lakini hapewi udhuru kwa ujinga – na huenda amelisema na huku akidhani ya kwamba yanamkurubisha kwa Allaah, kama walivyokuwa wakidhani washirikina, na khaswa Allaah akikuongoza kwa yale Aliyoelezea kuhusu watu wa Muusa – pamoja na wema wao na elimu yao – walipomuendea na kumwambia:

اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ

"Tufanyie nasi mungu kama walivokuwa hawa wana mungu!" (al-A´raaf 07: 138)

hapo ndipo khofu na bidii yako itaongezeka kwa yale yatakayokuokoa kutokana na haya na mfano wake.

Mlango Wa Tano

Maadui wa Mitume na mawalii wa Allaah

Na jua kwamba Allaah (Subhaanah) kwa Hekima Yake hakutuma Mtume yeyote kwa Tawhiyd hii isipokuwa alimuwekea maadui, kama alivyosema (Ta´ala):

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

"Na hivyo ndivyo Tumefanya kwa kila Nabii anao maadui nao ni shayaatwiyn katika watu na majini wakidokezana wenyewe kwa wenyewe maneno ya kupambapamba na ya udanganyifu." (al-An´aam 06 : 112)

Na yawezekana maadui wa Tawhiyd wakawa na elimu kubwa, vitabu na hoja. Kama alivyosema (Ta´ala):

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ

"Basi ilipowajia Mitume yao kwa hoja za wazi, walifurahia kwa yale waliyokuwa nayo katika elimu." (al-Ghaafir 40 : 83)

Mlango Wa Sita

Uwajibu wa kujifunza elimu

Ukishajua hilo, na ukajua ya kwamba ni lazima wawepo maadui ambao wamekaa katika njia ya Allaah, ni watu wenye ufaswaha, elimu na hoja, basi lililo la wajibu kwako ni kujifunza kutoka katika dini ya Allaah kile ambacho itakuwa ni silaha yako ili kuweza kupambana na mashaytwaan hawa ambao kasema kiongozi wao kumwambia Mola Wako (´Azza wa Jall):

لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

"Nitawakalia katika njia Yako iliyonyooka, kisha nitawaendea mbele yao na nyuma na kuliani kwao na kushotoni kwao; na wala Hutopata wengi wao wenye kushukuru." (al-A´raaf 07 : 16-17)

Lakini ukimuelekea Allaah (Ta´ala) na ukasikiliza hoja Zake na ubainisho Wake, hutokhofu na wala hutohuzunika.

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

"Hakika hila za shaytwaan ni dhaifu." (an-Nisaa´ 04 : 76)

Mtu ambaye si msomi katika wapwekeshaji anashinda watu elfu katika wanachuoni wa washirikina hawa. Kama alivyosema (Ta´ala):

وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

"Hakika jeshi Letu ndilo litakaloshinda." (asw-Swaaffaat 37 : 173)

Jeshi la Allaah ndio washindi kwa hoja na kwa ulimi, kama ambavyo wanashinda kwa panga na kwa mikuki. Hata hivyo khofu iko kwa yule mpwekeshaji ambaye anapita katika njia bila ya kuwa na silaha. Allaah (Ta´ala) ametuneemesha kwa Kitabu Chake ambacho amekifanya ni chenye kubainisha kila kitu na ni uongofu, rehema na bishara njema kwa

Waislamu. Mtu wa batili hawezi kuja na hoja isipokuwa katika Qur-aan kuna yanayoivunja na kubainisha ubatilifu wake. Kama alivyosema (Ta´ala):

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

"Na wala hawatakujia kwa mfano wowote ule, isipokuwa Tunakuletea haki na tafsiri bora kabisa." **(al-Furqaan 25 : 33)**

Wamesema baadhi ya wafasiri, Aayah hii ni jumla kwa kila hoja ambayo watakuja nayo watu wa batili mpaka siku ya Qiyaamah.

Mlango Wa Saba

Radd kwa watu wa batili kwa jumla na kwa kina

Na nitakutajia kitu katika yale aliyotaja Allaah katika Kitabu Chake jibu kwa maneno ambayo washirikina wa zama zetu wanatumia kama hoja dhidi yetu. Tunasema "Majibu kwa watu wa batili ni katika njia mbili: kwa jumla na kwa kina."

Ama jibu la kijumla

Kwa hakika ni jambo kubwa na faida kubwa kwa yule mwenye kulifahamu. Nalo ni Kauli Yake (Ta´ala):

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۖ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ

"Yeye ndiye Aliyeteremsha kwako Kitabu humo mna Aayah zilizo wazi – hizo ndio msingi wa Kitabu – na nyinginezo haziko wazi maana yake. Ama wale ambao katika nyoyo zao mna upotovu, hufuata zile zisizokuwa wazi kwa ajili ya kutafuta fitnah na kutafuta kupotosha [kwa kufasiri maana yake iliyojificha]; na hakuna ajuae tafsiri yake [iliyojificha] isipokuwa Allaah." **(Aal ´Imraan 03 : 07)**

Imepokelewa Hadiyth Swahiyh kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Ukiwaona wale wanaofuata Aayah zisizokuwa wazi ndani yake [yaani Qur-aan], basi hao ndio wale ambao Allaah kawasema [katika Qur-aan]; hivyo tahadhari nao."

Mfano wa hilo, ni pale baadhi ya washirikina wanaposema:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

"Tanabahi! Hakika mawalii wa Allaah hakuna khofu juu yao na wala hawatohuzunika." **(Yuunus 10 : 62)**

au anasema ya kwamba uombezi ni haki au ya kwamba Mitume wana jaha mbele ya Allaah. Au akataja maneno kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) anakitolea dalili kitu katika batili yake, ilihali wewe hufahamu maana ya maneno aliyoyataja. Mjibu kwa kumwambia: "Kwa hakika Allaah amesema katika Kitabu Chake ya kwamba wale ambao moyoni mwao mna upotofu wanaacha Aayah zilizo wazi na badala yake wanafuata Aayah zisizokuwa wazi." Na katika yale niliyokutajia ya kwamba Allaah ametaja ya kwamba washirikina walikuwa wanakubali Rubuubiyyah na kukufuru kwao ilikuwa ni kwa kujikurubisha kwao kwa Malaika, Mitume, mawalii kwa kusema kwao:

هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

"Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." **(Yuunus 10 : 18)**

Hili ni jambo lililo wazi na bainifu na wala hawezi yeyote kubadilisha maana yake.

Wewe mshirikina! Sielewi maana ya uliyoyataja katika Qur-aan au maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), lakini nina uhakika kabisa ya kwamba maneno ya Allaah hayagongani, na kwamba maneno ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hayaendi kinyume na maneno ya Allaah. Na hili ni jibu zuri sana, lakini halifahamu isipokuwa yule ambaye Allaah amempa ufahamu. Hivyo, usilidharau. Kwa hakika (Ta´ala) anasema:

وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

"Na hawatopewa [sifa hii] isipokuwa wale waliosubiri na hapewi hayo isipokuwa mwenye fungu kubwa." **(al-Fuswswilat 41 : 35)**

Ama jibu la kina

Kwa hakika maadui wa Allaah wana vipingamizi vingi dhidi ya dini ya Mitume [vipingamizi] ambavyo wanawazuia kwavyo watu. Katika maneno yao ni pamoja na kusema kwao: "Sisi hatumshirikishi Allaah, bali sisi tunashuhudia ya kwamba hakuna mwenye kuumba, wala hakuna mwenye kuruzuku, wala hakuna mwenye kunufaisha na kudhuru isipokuwa Allaah Mmoja pekee hali ya kuwa hana mshirika, na kwamba

Muhammad (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hamiliki katika nafsi yake si manufaa wala madhara, tusiseme ´Abdul-Qaadir au mwengine yeyote. Lakini mimi ni mwenye kufanya madhambi na hawa watu wema wana jaha mbele ya Allaah na hivyo ninamuomba Allaah kwa kupitia kwao. Mjibu kwa yaliyotangulia, nayo ni: "Wale ambao Mtume wa Allaah aliwapiga vita walikuwa wanakubali hayo uliyoyataja na walikuwa wakikubali ya kwamba waungu wao wa batili hawaendeshi kitu, isipokuwa tu walichokuwa wanataka ni jaha na uombezi."

Msomee aliyoyataja Allaah katika Kitabu Chake na akayaweka wazi. Akikwambia: "Aayah hizi ziliteremshwa kwa wale waliokuwa wanaabudu masanamu! Vipi mtawafanya watu wema ni kama masanamu? Au vipi mtawafanya Mitume ni kama masanamu?" Mjibu kama ilivyotangulia. Hivyo, ikiwa atakubali ya kwamba makafiri wanashuhudia kuwa Rubuubiyyah yote ni ya Allaah, na kwamba hawakutaka chochote kutoka kwao zaidi isipokuwa uombezi tu, lakini anachotaka ni kutofautisha baina ya kitendo chao na kitendo chake kwa aliyoyataja, mkumbushe ya kwamba miongoni mwa makafiri kulikuwa wanaoabudu masanamu, watu wema na masanamu, wengine wakiwaabudu mawalii. Allaah amesema kuhusu wao:

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ

"Hao wanaowaomba wao wenyewe wanatafuta kwa Mola wao njia ya kujikurubisha na kujikurubisha Kwake kadri na wanavyoweza." (al-Israa´ 17 : 57)

Na wanamuomba ´Iysa bin Maryam na mama yake. Allaah (Ta´ala) amesema:

مَّا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ انظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

"al-Masiyh, mwana wa Maryam, si chochote isipokuwa ni Mtume tu, bila shaka wamekwishapita kabla yake Mitume wengine na mama yake alikuwa mkweli sana. Wote wawili walikuwa wanakula. Tazama jinsi Tunavyowabainishia Aayah - kisha tazama vipi wanavyogeuzwa!" Sema: "Vipi mnaabudu asiyekuwa Allaah asiyemiliki kukudhuruni wala kukunufaisheni? Allaah ndiye Mwenye kusikia yot, Mjuzi wa yote." (al-Maaidah 05 : 75-

76)

Mtajie Kauli Yake (Ta´ala):

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَٰؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ

"Na siku Atakayowakusanya wote kisha atawaambia Malaika: "Je, hawa ndio waliokuwa wakikuabuduni nyinyi?" Watasema: "Umetakasika! Wewe ndiye Mlinzi wetu na tunajitena mbali na wao. Bali walikuwa wakiabudu majini ambao wengi wao wakiwaamini." (Saba´ 34 : 40-41)

Na Kauli Yake (Ta´ala):

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

"Na Allaah atakaposema: "Ee 'Iysaa, mwana wa Maryam! Je, wewe ndiye uliwaambia watu: "Nifanyeni mimi na mama yangu kuwa ni miungu miwili badala ya Allaah?" Atasema: "Utakaso ni Wako! Vipi nitasema yale yasiyo kuwa haki kwangu? ikiwa nimesema hayo basi Ungeliyajua. Unayajua yale yote yaliyomo ndani ya nafsi yangu na wala mimi sijui yale yaliyomo ndani ya Nafsi Yako; hakika Wewe ni Mjuzi yote yaliyojificha."" (al-Maaidah 05 : 116)

Mwambie: "Umejua sasa ya kwamba Allaah amemkufurisha yule aliyeyaabudu masanamu na watu wema na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akawapiga vita?" Ikiwa atasema: "Makafiri walikuwa wanataka [manufaa na madhara] kutoka kwao ilihali mimi ninashuhudia ya kwamba Allaah ndiye Mwenye kunufaisha, Mwenye kudhuru na Mwendeshaji wa mambo. Sitaki [manufaa na madhara] isipokuwa tu kutoka Kwake. Watu wema hawana katika hilo lolote, lakini ninawaomba kwa kuwa natarajia kutoka kwa Allaah uombezi wao." Jibu ni kuwa, maneno haya na yale ya makafiri ni sawa sawa. Msomee Kauli Yake (Ta´ala):

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

“Na wale waliojichukulia badala Yake walinzi [wakisema]: “Hatuwaabudu isipokuwa kwa lengo la kutukurubisha kwa Allaah karibu.”” **(az-Zumar 39 : 03)**

Kauli Yake (Ta´ala):

وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ

”Na wanasema: “Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah.”” **(Yuunus 10 : 18)**

Jua ya kwamba shubuha hizi tatu ndio kubwa walizonazo. Pale utapojua kuwa Allaah katuwekea nazo wazi katika Kitabu Chake na ukazifahamu vizuri, yaliyo baada yake yatakuwa sahali zaidi kuliko hayo.

Mlango Wa Nane

Radd kwa mwenye kudai kwamba du´aa sio ´Ibaadah

Akisema: “Mimi siabudu mwengine yeyote isipokuwa Allaah na huku kutafuta kinga kutoka kwao [watu wema] na kuwaomba [du´aa] sio ´Ibaadah”, mwambie: “Wewe unakubali kuwa Allaah kafaradhisha juu yako kumtakasia ´Ibaadah na ni haki Yake juu yako?” Akisema: “Ndio”. Mwambie: “Nibainishie hili ulilofaradhishiwa juu yako, ambalo ni kumtakasia ´Ibaadah Allaah pekee, jambo ambalo ni haki Yake juu yako!” Ikiwa hajui ´Ibaadah ni kitu gani na wala aina zake, basi mbainishie yale Allaah (Ta´ala) anayosema:

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

”Muombeni Mola wenu kwa unyenyekevu na kwa khofu. Hakika Yeye hawapendi wale wenye kuchupa mipaka.” (al-A´raaf 07 : 55)

Ukishamjulisha hayo, mwambie: “Unajua sasa kuwa hii ni ´Ibaadah?” Hana budi kusema: “Ndio” – na du´aa ndio kichwa cha ´Ibaadah. Mwambie: “Ikiwa umekubaliana na mimi ya kwamba ni ´Ibaadah na ukamuomba Allaah usiku na mchana, kwa khofu na unyenyekevu, kisha ukamuomba haja hiyo Mtume au mwengine; je utakuwa umeshirikisha katika ´Ibaada ya Allaah asiyekuwa Yeye?” Hana budi kusema: “Ndio”. Hivyo mwambie: “Kwa hiyo unajua Kauli ya (Ta´ala):

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

”Basi swali na uchinje kwa ajili ya Mola wako.” (al-Kawthar 108 : 02)

ukamtii Allaah na ukamchinjia; je hii itazingatiwa kuwa ni ´Ibaadah?” Hana budi kusema: “Ndio”. Hivyo mwambie: “Ukimchinjia kiumbe, sawa awe ni Mtume, jini au wengine, je, utakuwa umeshirikisha katika ´Ibaadah hii asiyekuwa Allaah?” Hana budi kukubali na kusema: “Ndio”. Hivyo mwambie: “Washirikina ambao waliteremshiwa Qur-aan, je walikuwa wakiabudu Malaika, watu wema, Laat na wengineo?” Hana budi kusema: “Ndio”. Hivyo mwambie: “Je, kuwaabudu kwao ilikuwa tu ni katika du´aa, kuchinja na

kutafuta kinga kwao na mfano wa hayo? Vinginevyo walikuwa wakikiri kuwa ni waja Wake, chini ya uwezo Wake na kwamba Allaah ndiye Mwenye kuyaendesha mambo, lakini waliwaomba na kuwategemea kwa sababu walikuwa na jaha na maombezi – na hili ni jambo liko wazi sana."

Mlango Wa Tisa

Tofauti kati ya uombezi wa Kishari´ah na uombezi uliyokatazwa

Akisema: "Je, wewe unapinga uombezi wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na kuikana?" Mwambie: "Siipingi na wala siikani, bali yeye (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ndiye muombezi wa waombezi na nataraji kupata uombezi wake, lakini maombezi yote ni ya Allaah (Ta´ala). Kama alivyosema (Ta´ala):

قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا

"Sema: "Uombezi wote ni wa Allaah."" (az-Zumar 39 : 44)

Na wala hautofanya kazi isipokuwa baada ya idhini ya Allaah. Kama alivyosema (Ta´ala):

مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِندَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

"Nani huyu ambaye anashufai mbele Yake bila ya idhini Yake?" (al-Baqarah 02 : 255)

Na wala Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hatomwombea yeyote isipokuwa baada ya Allaah kumruhusu. Kama alivyosema (Ta´ala):

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ

"Na wala hawamuombei yeyote isipokuwa kwa yule ambaye Amemridhia." (al-Anbiyaa´ 21 : 28)

Na Yeye (Subhaanah) haridhii jengine isipokuwa Tawhiyd. Kama alivyosema (Ta´ala):

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ

"Na yeyote anayetaka dini isiyokuwa ya Kiislamu basi haitokubaliwa kwake." (Aal ´Imraan 03 : 85)

Ikiwa uombezi wote ni wa Allaah na wala hautokuwa isipokuwa baada ya idhini Yake, na wala Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) wala mwengine hawatomwombea yeyote mpaka Allaah amruhusu - na wala Allaah haridhii isipokuwa watu wa Tawhiyd – imekubainikia ya kwamba uombezi wote ni wa Allaah. Hivyo basi, mimi nautafuta kutoka Kwake. Ninasema: "Ee Allaah, usiniharamishie uombezi wake, Ee Allaah, ninakuomba aniombee" na mfano wa haya. Akisema: "Kwa hakika Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kapewa uombezi na mimi naomba kile alichompa Allaah." Jibu ni kuwa: "Ni kweli kuwa Allaah kampa uombezi, lakini amekukataza hili[2]. Kasema "Msiombe yeyote pamoja na Allaah.". Ikiwa utamuomba Allaah akupe uombezi wa Mtume, tii Kauli Yake:

فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Msiombe yeyote pamoja na Allaah." **(al-Jinn 72 : 18)**

Isitoshe uombezi wamepewa wengine asiyekuwa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Imesihi ya kwamba Malaika wataombea, mawalii wataombea na watoto waliokufa kabla ya kubaleghe wataombea. Utasema ya kwamba: "Kwa vile Allaah kawapa uombezi hivyo nitaiomba kutoka kwao?" Ukisema hivyo, utakuwa umerejea katika kuwaabudu watu wema ambao Allaah kawataja katika Kitabu Chake. Na ukisema: "Hapana", kauli yako inakuwa batili: "Allaah Kawapa uombezi na mimi ninaomba kile alichowapa Allaah."

[2] yaani kumuomba mwengine asiyekuwa Yeye.

Mlango Wa Kumi

Uthibitisho ya kwamba kuwategemea watu wema ni shirki

Akisema: "Simshirikishi Allaah na chengine chochote, kamwe, lakini kuwaelekea watu wema sio shirki". Mwambie: "Ukiwa kweli unakubali ya kwamba Allaah ameharamisha shirki na kwamba ni jambo kubwa kuliko zinaa na unakubali ya kwamba Allaah hatoisamehe, ni jambo gani sasa ambalo Allaah kaharamisha na kusema kwamba hatolisamehe?" Kwa hakika hajui. Mwambie: "Vipi utajitakasa nafsi yako na shirki na wewe huijui? Au vipi Allaah atakuharamishia wewe hili na kutaja ya kwamba hatolisamehe, wakati wewe huliulizii na wala hulijui? Wafikiria ya kwamba Allaah atatuharamishia na wala asitubainishie?" Akisema: "Shirki ni kuabudu masanamu, na sisi hatuabudu masanamu" Mwambie: "Na nini maana ya kuabudu masanamu? Unafikiria ya kwamba walikuwa wakiamini kuwa miti ile na mawe yale yanaumba na yanaruzuku na yanaendesha mambo kwa yule anayeviomba? Hili linakadhibishwa na Qur-aan!"

Akisema: "Ni yule mwenye kuuelekea mti, jiwe au pango lililojengwa kwenye kaburi n.k, anakiomba, kukichinjia na kusema: "Kinatukurubisha kwa Allaah na Allaah anatulinda [na madhara] kwa baraka zake na anatupa kwa baraka zake" Mwambie: "Umesema kweli. Na hichi ndio kitendo chenu kwenye makaburi na majengo yaliyo kwenye makaburi na mengineyo."

Hili amelikubali ya kwamba kitendo chao hichi ni kuabudu masanamu na ndio jambo lililokuwa linatakikana. Mtu anaweza kumwambia pia: "Kuhusu maneno yako, kwamba shirki ni kuabudu (tu) masanamu, je unamaanisha ya kwamba shirki ni hili tu, na kwamba kuwategemea watu wema na kuwaomba hayaingii katika hiyo [shirki]?" Anaraddiwa[3] na yale aliyoyataja Allaah katika Kitabu Chake kuhusu kukufuru kwa yule ambaye kamtegemea Malaika, ´Iysa na watu wema. Lazima akukubalie ya kwamba mwenye kumshirikisha katika ´Ibaadah ya Allaah miongoni kwa watu wema, ndio shirki iliyotajwa katika Qur-aan, na ndilo lililokuwa linatakikana.

[3] Anajibiwa.

Siri ya mambo ni kwamba akisema: “Mimi simshirikishi Allaah”. Mwambie: “Nieleze, ni nini kumshirikisha Allaah?” Akisema: “Ni kuabudu masanamu” Mwambie: “Nieleze, ni nini maana ya kuabudu masanamu?” Akisema: “Mimi siabudu isipokuwa Allaah pekee” Mwambie: “Nieleze, ni nini maana ya kumuabudu Allaah pekee?” Akikueleza kama ilivyoeleza Qur-aan, ndio kinachotakikana. Na ikiwa hajui, vipi atadai kitu na yeye hakijui?

Na akikubainishia kinyume na maana yake, mbainishie Aayah zilizo za wazi za maana ya kumshirikisha Allaah na kuabudu masanamu na kwamba ndio yale yale wayafanyayo leo, na kwamba kumuabudu Allaah pekee hali ya kuwa hana mshirika, ndio yale wanayotupinga kwayo na kutupigia kelele, kama walivyokuwa wakipiga kelele ndugu zao pale waliposeama:

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

“Amewafanya miungu wote kuwa ni mungu mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno.” **(Swaad 38 : 05)**

Akisema: “Kwa hakika hawakukufuru kwa kuwaomba Malaika na Mitume, bali walikufuru waliposema: “Malaika ni mabanati wa Allaah”, sisi hatusemi kuwa ´Abdul-Qaadir ni mtoto wa Allaah wala mwengine yeyote” jibu ni: “Kumnasibishia mtoto Allaah ni kufuru ya kivyake. Allaah (Ta´ala) amesema:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ

“Sema: “Yeye ni Allaah Mmoja pekee, Allaah ambaye ni Mwenye kukusudiwa kwa haja zote.”” **(al-Ikhlaasw 112 : 1-2)**

Na kwamba Yeye ni Mmoja pekee asiyekuwa na anayelingana Naye, na “asw-Swamad” ni mkusudiwa kwa haja. Atakayepinga haya, atakuwa amekufuru, hata kama hakupinga Suurah.” Allaah (Ta´ala) amesema:

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِن وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ

"Allaah hakuchukua mtoto yeyote na wala kamwe Hakukuwa pamoja Naye mungu mwengine." **(al-Muuminuun 23 : 91)**

Katofautisha baina ya sampuli mbili na amefanya yote mawili ni kufuru ya kivyake. Amesema (Ta´ala):

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ

"Na wamemfanyia Allaah majini kuwa ni washirika Wake - na hali Yeye ndiye Kawaumba – na wakamsingizia kuwa na mabanati na wavulana pasi na ujuzi." **(al-An´aam 06 : 100)**

Katofautisha baina ya kufuru hizo mbili. Dalili ya hilo pia ni kwamba waliokufuru kwa kumuomba Laat – pamoja na kuwa ni mtu mwema – hawakumfanya ni mtoto wa Allaah, na wale waliokufuru kwa kuabudu jini, pia hawakumfanya hivo. Hali hadhalika wanachuoni wa madhehebu yote manne wanasema katika: "Mlango: Hukumu ya mwenye kuritadi", ya kwamba Muislamu akidai ya kwamba Allaah ana mtoto ni murtadi na wanatofautisha baina ya aina hizo mbili – na hili ni jambo liko wazi.

Akisema:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

"Tanabahi! Hakika mawalii wa Allaah hakuna khofu juu yao na wala hawatohuzunika." **(Yuunus 10 : 62)**

Mwambie: "Hii ni haki, lakini hawaabudiwi. Na sisi hakuna tulichopinga isipokuwa tu kule kuwaabudu kwao pamoja na Allaah na kumshirikisha pamoja Naye. Vinginevyo ni wajibu kwako kuwapenda, kuwafuata na kukubali karama zao. Na wala hawapingi karama za mawalii isipokuwa Ahl-ul-Bid´ah wad-Dhwalaal[4]. Dini ya Allaah iko kati ya mambo mawili, uongofu baina ya upotofu mbili na haki baina ya batili mbili.

[4] Wazushi na wapotevu.

Mlango Wa Kumi Na Moja

Uthibitisho ya kwamba shirki ya watu wa mwanzo ni khafifu kuliko shirki ya watu wa zama zetu

Ukishajua kile wanachoita washirikina katika zama zetu hizi "Itikadi" ndio shirki iliyoteremka katika Qur-aan juu yake na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akawapiga vita watu kwa ajili yayo, basi ujue kuwa shirki ya watu wa mwanzo ni khafifu kuliko shirki ya watu wa zama zetu kwa mambo mawili.

La kwanza: Watu wa mwanzo walikuwa hawashirikishi na wala hawawaombi Malaika, mawalii na masanamu pamoja na Allaah isipokuwa wakati wa raha. Ama wakati wa shida, walikuwa ni wenye kumtakasia Allaah dini. Kama alivyosema (Ta´ala):

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا

"Na inapokuguseni dhara baharini hupotea wale mnaowaomba isipokuwa [mnamwita] Yeye pekee. Lakini Anapokuokoeni kwa kuwafikisha nchi kavu, mnakengeuka; na binaadamu daima ni mwingi wa kukanusha." (al-Israa´ 17 : 67)

Na Kauli Yake (Ta´ala):

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَاءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

"Sema: "Je mnaonaje ikikufikieni adhabu ya Allaah au ikakufikieni Saa; je, mtamwomba asiyekuwa Allaah mkiwa ni wakweli?" Bali Yeye pekee ndiye mtakayemwomba, kisha atakuondoleeni yale mliyomwomba Akitaka, na mtasahau yale mnayoyashirikisha pamoja Naye."" (al-An´aam 06 : 40-41)

Na Kauli Yake (Ta´ala):

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

"Na inapomgusa binaadamu dhara, humwomba Mola wake akirudiarudia Kwake hali ya kutubia, kisha Akimtunukia neema kutoka Kwake husahau yale aliyokuwa akimwomba kabla na kumfanyia Allaah washirika ili apotee na Njia Yake. Sema: "Starehe kwa kufuru yako kidogo tu. Hakika wewe ni miongoni mwa watu wa motoni!"" **(az-Zumar 39 : 08)**

Na Kauli Yake (Ta´ala):

وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"Na yanapowafunika mawimbi kama vivuli, humwomba Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini." **(Luqmaan 31 : 32)**

Atakayefahamu masuala haya ambayo Allaah ameyaweka wazi katika Kitabu Chake – nayo ni kwamba washirikina ambao Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita walikuwa wakimuomba Allaah (Ta´ala) na wakiwaomba wengine katika raha, ama wakati mgumu na wa shida hawamuombi mwengine isipokuwa Allaah pekee hali ya kuwa hana mshirika na wanawasahau mabwana wao – umembainishia tofauti baina ya watu wa zama zetu na shirki ya watu wa mwanzo. Lakini ni nani ambaye moyo wake unayafahamu mambo haya ufahamu wa ndani kabisa? Allaah ndiye Mwenye kutakwa msaada.

Jambo la pili: Watu wa mwanzo walikuwa wakiomba pamoja na Allaah watu waliokuwa karibu na Allaah. Ima Mitume, mawalii au Malaika. Na wanaomba pia miti au mawe vinavyomtii Allaah na havimuasi. Lakini watu wa zama zetu wanaomba pamoja na Allaah katika mafusaki ya watu. Na wale wanaowaomba ndio wanaowahalalishia maovu kama vile zinaa, kuiba, kuacha swalah na mengineyo. Na yule anayemuamini mtu mwema au kitu kisichoasi, kama mfano wa mti na jiwe, ni uovu kidogo kuliko yule anayemuamini yule anayeshuhudia anafanya madhambi na ufisadi na akathibitisha hilo.

Jibu kwa anayedai ya kwamba mwenye kutimiza nguzo za Uislamu hawezi kuwa kafiri

Ukihakikisha ya kwamba wale aliyowapiga vita Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walikuwa na akili nzuri na shirki kidogo kuliko watu hawa[5], basi jua kuwa hawa wana shubuha wanazozitaja kwa tulioyataja, na ni katika shubuha zao kubwa, hivyo sikiliza vizuri majibu yake. Wanasema: "Wale ambao Qur-aan iliwateremkia walikuwa hawashuhudii ya kwamba hapana mungu isipokuwa Allaah, walikuwa wanamkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wanapinga kufufuliwa na wanakadhibisha Qur-aan na kuiona kuwa ni uchawi. Ama sisi tunashuhudia hapana mungu isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, na tunaisadikisha Qur-aan, na tunaamini kufufuliwa, tunaswali na tunafunga. Vipi basi mtatufanya sisi ni kama wao?"

Jibu ni: "Hakuna tofauti baina ya wanachuoni wote, ya kwamba mtu akimsadikisha Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) katika kitu na akamkadhibisha katika kitu kingine, ni kafiri ambaye hakuingia katika Uislamu. Hali kadhalika [ni kafiri] iwapo ataamini baadhi ya Qur-aan na akapinga baadhi yake nyingine, kama mwenye kukubali Tawhiyd na akapinga uwajibu wa swalah, au akakubali Tawhiyd na swalah na akakadhibisha uwajibu wa zakaah, au akakubali yote haya na akakadhibisha uwajibu wa swawm, au akakubali yote haya na akakadhibisha uwajibu wa hajj. Katika zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) wakati watu hawakujisalimisha juu ya hajj, Allah aliteremsha kuhusu wao:

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ا

[5] Washirikina wa leo.

"Na kwa ajili ya Allaah ni wajibu kwa watu watekeleze Hajj katika Nyumba hiyo kwa mwenye uwezo wa kuiendea. Na atakayekanusha, basi hakika Allaah ni Mkwasi kwa walimwengu." **(Aal ´Imraan 03 : 97)**

Na mwenye kukubali yote haya na akakadhibisha kufufuliwa, anakufuru kwa maafikiano na ni halali damu yake na mali yake. Kama alivyosema (Ta´ala):

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا

"Hakika wale wanaomkufuru Allaah na Mitume Yake na wanataka kufarikisha baina ya Allaah na Mitume Wake na wanasema: "Tunaamini baadhi na tunawakanusha baadhi" na wanataka kuchukua njia iliyo kati ya hayo - hao ndio makafiri wa kweli." **(an-Nisaa´ 04 : 150-151)**

Ikiwa Allaah ameweka wazi katika Kitabu Chake ya kwamba mwenye kuamini baadhi na akakufuru baadhi, basi ni kafiri wa kweli na kwamba anastahiki alichokitaja, shubuha hii itakuwa imeondoka. Na hiki ni kitu walichosema watu kutoka al-Ahsaa´ katika kitabu chao walichotutumia. Mtu anaweza kusema pia: "Ikiwa unakubali ya kwamba mwenye kumsadikisha Mtume katika kila kitu na akakadhibisha uwajibu wa swalah, ni kafiri ambaye ni halali damu yake kwa maafikiano, hali kadhalika akikubali kila kitu isipokuwa kufufuliwa, hali kadhalika lau atakadhibisha uwajibu wa kufunga swawm ya Ramadhaan, hakanushi isipokuwa haya ilihali mengine yote anayasadikisha - madhehebu mbalimbali wamekubaliana kwa hili na Qur-aan imeliongelea kama tulivyosema – mtu atafahamu ya kwamba Tawhiyd ndio faradhi kubwa aliyokuja nayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na ni kubwa kuliko swalah, zakaah, swawm na hajj. Vipi itakuwa mtu akikadhibisha kitu katika mambo haya anakufuru – hata kama atayafanyia kazi mambo yote aliyokuja nayo Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) – na akikadhibisha Tawhiyd ambayo ndio dini ya Mitume wote asikufuru?" Ametakasika Allaah! Ni ajabu ilioje ya ujinga huu.

Mtu anaweza kusema pia: "Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) waliwapiga vita na Banuu Haniyfah, ilihali walikuwa Waislamu pamoja na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) na wao wanashuhudia ya kwamba hapana mungu wa

haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, walikuwa wakiadhini na wakiswali." Akisema: "Walisema: "Musaylamah ni Mtume", mwambie: "Hili ndilo lililokuwa linatakikana. Ikiwa yule anayempandisha mtu katika daraja ya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) anakufuru na mali yake inakuwa halali na damu yake, na wala haimfai kitu Shahaadah zake mbili wala swalah, vipi kwa yule mwenye kumpandisha Shamsaan, Yuusuf, Swahabah au Mtume katika daraja ya al-Jabbaar wa mbingu na ardhi? Ametakasika Allaah! Ni Ukubwa ulioje alonao.

كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

"Hivyo ndivyo Allaah anavyopiga muhuri juu ya nyoyo za wale wasiojua." **(ar-Ruum 30 : 59)**

Yaweza kusemwa pia: "Wale ambao ´Aliy (Radhiya Allaahu ´anh) aliwaua kwa kuwaunguza moto, wote walikuwa wakidai Uislamu. Walikuwa ni katika wafuasi wa ´Aliy (Radhiya Allaahu ´anh) na walisoma elimu kutoka kwa Maswahabah, lakini walimuamini ´Aliy kama ilivyokuwa inaaminiwa kwa Yuusuf, Shamsaan na mfano wao. Vipi walikubaliana Maswahabah kuwapiga vita na kuwaona kuwa ni makafiri? Je, unaafikiri ya kwamba Maswahabah wanawakufurisha Waislamu au mnadhani ya kwamba kuwa na imani kwa Taaj na mfano wake haidhuru na kuwa na imani kwa ´Aliy bin Abiy Twaalib ndio kunakufurisha?"

Yaweza kusemwa pia: "Banuu ´Ubayd al-Qaddaah, waliokuwa wanamiliki Magharibi na Misri katika zama za Banuu al-´Abbaas, wote walikuwa wakishuhudia hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, walikuwa wakidai Uislamu, wakiswali swalah ya ijumaa na ya mkusanyiko. Ilipodhihiri kukhalifu kwao Shari´ah katika mambo duni ya tuliyomo, walikubaliana wanachuoni kwamba ni makafiri na kwamba inatakiwa kuwapiga vita na kwamba miji yao ni miji ya vita. Hivyo Waislamu wakawashambulia mpaka wakaokoa waliokuwa nayo katika miji ya Waislamu."

Yaweza kusemwa pia: "Ikiwa watu wa mwanzo hawakukufuru, isipokuwa kwa kujumuisha kwao baina ya shirki na kumkadhibisha Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa

sallam) na Qur-aan na kupinga kufufuliwa na kadhalika, ni nini maana ya mlango uliotajwa na wanachuoni wa kila madhehebu "Mlango: Hukumu ya mwenye kuritadi", naye ni yule Muislamu ambaye anakufuru baada ya Uislamu wake? Halafu wakataja aina nyingi; kila aina inakufurisha na kuhalalisha damu ya mtu na mali yake. Mpaka walitaja mambo ambayo yalionekana ni madogo kwa yule mwenye kuyafanya, kama mfano maneno yaliosemwa na mdomo wake bila ya kuyamaanisha moyoni mwake au maneno aliyosema kwa njia ya mzaha na mchezo.

Yaweza kusemwa pia: "Wale ambao Allaah amesema juu yao:

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ

"Wanaapa kwa jina la Allaah kwamba hawakusema [maneno maovu]; ilihali wamesema neno la kufuru na wakakufuru baada ya Uislamu wao." (at-Tawbah 09 : 74)

hamkusikia ya kwamba Allaah amewakufurisha kwa maneno yao, pamoja na kuwa walikuwa katika zama za Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam), wakipigana Jihaad bega kwa bega pamoja naye, wakiswali pamoja naye, wakitoa zakaah pamoja naye, wakihiji na wakimpwekesha Allaah? Hali kadhalika wale ambao Allaah Kasema kuwahusu:

قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

"Sema: Je, mlikuwa mnamfanyia istihizai Allaah na Aayah Zake na Mtume Wake?" Msitoe udhuru! Mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu."" (at-Tawbah 09 : 65-66)

Watu hawa ambao Allaah kaweka wazi ya kwamba wamekufuru baada ya kuamini kwao – pamoja na kuwa wako na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) katika vita vya Tabuuk – walisema maneno ambayo walisema kuwa waliyasema kwa mzaha tu. Fikiria shubuha hii, nayo ni kauli yao: "Je, mnawakufurisha Waislamu ambao wanashuhudia hapana mungu isipokuwa Allaah, wanaswali na wanafunga". Kisha fikiria jibu lake. Kwa hakika ni katika yamanufaa yaliyomo kwenye waraka hii.

Na katika dalili ya hayo pia ni yale Allaah (Ta´ala) aliyosema kuhusu Banuu Israaiyl – pamoja na Uislamu wao, elimu yao na wema wao – walimwambia Muusa: “Tufanyie mungu kama wao walivyo na waungu”. Hali kadhalika walisema baadhi ya Maswahabah: “Tujaalie Dhaat Anwaatw”. Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) akaapa ya kwamba hii inakumbusha kauli ya Banuu Israaiyl: “Tufanyie mungu”.

Muislamu anayetumbukia katika shirki kwa ujinga kisha akatubia

Washirikina wana shubuha nyingine ambayo wanajaribu kuijadili kwa kisa hiki. Wanasema: "Kwa hakika Banuu Israaiyl hawakukufuru kwa hilo na hali hadhalika wale waliosema "Tufanyie Dhaat Anwaatw", hawakukufuru". Tunawajibu kwa kusema: "Banuu Israaiyl hawakufanya hilo, na hali kadhalika waliomuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) hawakufanya hilo. Na wala hakuna tofauti ya kwamba Banuu lau wangelifanya hilo wangelikufuru na wala hakuna tofauti ya kwamba wale aliowakataza Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) lau wasingelimtii na wakachukua Dhaat Anwaatw baada ya makatazo, wangelikufuru. Na hili ndilo linalotakikana.

Lakini kisa hiki kinafidisha ya kwamba Muislamu wa kawaida, bali hata mwanachuoni, anaweza kutumbukia katika aina ya shirki bila ya kujua. Kinafidisha kujifunza na kuwa makini na kujua ya kwamba maneno ya mjinga "Tunajua Tawhiyd" ni katika ujinga mkubwa na hila za shaytwaan. Kinafidisha pia ya kwamba Muislamu mwenye kufanya Ijtihaad endapo atatamka neno la kufuru pasi na kujua. Akizinduliwa juu ya hilo na akutubia papo hapo, hakufuru, kama walivyofanya Banuu Israaiyl na wale waliomuomba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Na kinafidisha pia ya kwamba hata kama hakukufuru, anatakiwa kukemewa kwa makemeo makali kabisa, kama alivyofanya Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam).

Mlango Wa Kumi Na Nne

Radd kwa mwenye kudai kumwacha na anayesema “hapana mungu isipokuwa Allaah” hata kama atafanya kitu chenye kuitengua

Washirikina wana shubuha nyingine. Wanasema: “Kwa hakika Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) alimkemea Usaamah pindi alipomuua mtu aliyesema: “Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”. Na akamwambia:

“Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema “Hapana mungu isipokuwa Allaah?”

Amesema vilevile:

“Nimeamrishwa kuwapiga vita watu mpaka watakaposema “Hapana mungu isipokuwa Allaah”.”

Na kuna Hadiyth zingine zinazozungumzia kumsalimisha yule mwenye kuitamka. Makusudio ya hawa wajinga ni kwamba mwenye kuitamka hawezi kukufuru wala hauawi, walau atafanya yakufanya.

Ndio maana inatakiwa kusemwa kuambiwa washirkina hawa wajinga: “Ni jambo linalojulikana ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliwapiga vita mayahudi na akawafunga ilihali na wao wanasema “Hapana mungu isipokuwa Allaah”. Na Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) waliwapiga vita Baniy Haniyfah nao wanashuhudia “Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah”, wanaswali na kudai Uislamu. Hali kadhalika wale aliowaunguza ´Aliy bin Abiy Twaalib kwa moto. Na wajinga hawa wanakubali kuwa yule mwenye kupinga kufufuliwa anakufuru na kuuawa, hata kama atasema “Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”, na kwamba yule mwenye kupinga chochote katika nguzo za Uislamu amekufuru na kuuawa, hata ikiwa ataitamka [Shahaadah]. Vipi basi isimfai ikiwa kapinga kitu katika mambo ya matawi, lakini imfae akipinga Tawhiyd ambayo ni msingi na asli ya dini ya Mitume? Lakini maadui wa Allaah hawakufahamu maana ya Hadiyth.

Ama Hadiyth kuhusu Usaamah, alimuua mtu ambaye alidai Uislamu kwa sababu alidhani ya kwamba anadai Uislamu kwa khofu tu ya kuuliwa na mali yake. Na mtu akidhihirisha Uislamu, basi ni wajibu kumwacha mpaka kubainike yanayokhalifu hilo. Allaah ameteremsha juu ya hilo:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا

"Enyi mlioamini! Mnapotoka katika njia ya Allaah hakikisheni." (an-Nisaa´ 04 : 94)

Yaani "thibitisheni". Aayah inatoa dalili ya kwamba ni wajibu kumsalimisha mpaka mtu athibitishe. Baada ya muda kukibainika kutoka kwake yanayokhalifu Uislamu, anauawa, kwa Kauli Yake (Ta´ala) "hakikisheni". Na lau ingelikuwa hauawi kabisa akiitamka, basi kuhakikisha kungekuwa hakuna maana yoyote. Hali kadhalika Hadiyth nyingine na mfano wake. Maana yake ni haya tuliyoyataja; ya kwamba mwenye kudhihirisha Tawhiyd na Uislamu basi ni wajibu kumsalimisha isipokuwa ikibainika kutoka kwake yanayotengua hilo. Dalili ya hili ni kwamba Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) aliyesema:

"Hivi kweli umemuua baada ya yeye kusema "Hapana mungu isipokuwa Allaah?""

Amesema vilevile:

"Nimeamrishwa kuwapiga vita watu mpaka watakaposema "Hapana mungu isipokuwa Allaah"."

ndiye huyo huyo aliyesema kuhusu Khawaarij:

"Popote mtapokutana nao waueni. Lau nitakutana nao, nitawaua kama walivyouawa kina ´Aad",

pamoja na kuwa ni katika watu wenye kufanya ´Ibaadah sana, Tahliyl[6] na Tasbiyh[7]. Mpaka hata Maswahabah walikuwa wakizidharau swalah zao wakilinganisha na zao. Pia

[6] Kusema "Laa ilahaa illa Allaah".

[7] Kusema: "Subhaan Allaah".

wamejifunza elimu kutoka kwa Maswahabah, hata hivyo haikuwafaa kitu “Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah”, wala wingi wa ´Ibaadah wala kudai kwao Uislamu pindi ilipodhihiri kwao kukhalifu kwao Shari´ah. Hali kadhalika kuhusu tuliyoyataja kupigwa vita mayahudi na Maswahabah kuwapiga vita Baniy Haniyfah. Hali kadhalika alitaka Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) kuwavamia Baniy al-Mustwalaq baada ya kuambiwa na mtu kutoka katika wao ya kwamba wamekataa kutoa zakaah, mpaka Allaah akawa ameteremsha:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا

”Enyi mlioamini! Anapokujieni fasiki kwa khabari yoyote ile, basi hakikisheni.” **(al-Hujuraat 49 : 06)**

Hata hivyo ikaonekana ya kwamba mtu huyo amewasemea uongo. Yote haya yanaonesha dalili ya kwamba makusudio ya Mtume (Swalla Allaah ´alayhi wa sallam) kwa Hadiyth ambazo wanatumia kama hoja ni haya tuliyoyataja.

Mlango Wa Kumi Na Tano

Tofauti kati ya kumuomba msaada aliye hai mbele yako na kumuomba msaada asiyekuwa huyo

Washirikina wana shubuha nyingine. Nayo ni yale aliyoyasema Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) ya kwamba watu siku ya Qiyaamah watamuomba msaada Aadam, kisha Nuuh, kisha Ibraahiym, kisha Muusa kisha ´Iysa. Wote watatoa udhuru mpaka watapoishia kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam). Wanasema: "Hii ni dalili ya kwamba kumuomba msaada mwengine asiyekuwa Allaah sio shirki". Tunajibu kwa kusema: "Ametakasika yule ambaye Amezipiga muhuri nyoyo za maadui wake. Kwa hakika kuwaomba msaada viumbe kwa yale mambo wayawezayo, hatulipingi. Kama alivyosema (Ta´ala) katika kisa cha Muusa:

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake."
(al-Qaswasw 28 : 15)

Kama jinsi mtu anaweza kumuomba msaada mwenziwe katika vita au mfano wa hilo kwa kitu ambacho anakiweza kiumbe. Na sisi tunachopinga, ni kule kuomba msaada wa ki-´Ibaadah kama wanavyofanya katika makaburi ya mawalii au katika kutokuwepo kwao katika mambo ambayo hawayawezi yeyote isipokuwa Allaah pekee. Likithibiti hilo, kuwaomba kwao msaada Mitume siku ya Qiyaamah, wanataka kutoka kwao wamuombe Allaah awafanyie hesabu watu, ili watu wa Peponi watolewe katika kisimamo cha hali nzito." Na hili ni jambo linajuzu duniani na Aakhirah. Ni mfano wa kumuendea mtu mwema aliye hai na aliyekaa na wewe na anayasikia maneno yako. Halafu ukamwambia: "Niombee kwa Allaah, kama jinsi Maswahabah wa Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walivyokuwa wakimuomba hilo katika uhai wake." Ama baada ya kufa kwake,

hawakumuomba kamwe kwenye kaburi lake, bali as-Salaf as-Swaalih[8] wamekataza kwa mwenye kukusudia kumuomba Allaah kwenye kaburi lake. Vipi iweje kumuomba yeye mwenyewe?

Wana shubuha nyingine. Nayo ni kisa cha Ibraahiym alipotumbukizwa kwenye moto, Jibriyl akamfunulia na kusema: "Je, una haja ya kitu?" Akasema Ibraahiym: "Ama kama ni kutoka kwako, hapana." Wanasema: "Lau kama kuombwa msaada Jibriyl ni shirki, basi asingejionesha kwa Ibraahiym." Jibu ni: "Kwa hakika hii ni kama ile shubuha ya kwanza. Kwa hakika Jibriyl alijionyesha kwake ili kumnufaisha kwa kitu ambacho anakiweza, kwani hakika yeye ni kama Allaah alivyomzungumza:

شَدِيدُ الْقُوَىٰ

"Mwenye nguvu kwelikweli." (an-Najm 53 : 05)

Lau Allaah angelimruhusu kuchukua moto wa Ibraahiym, ardhi na milima na kuvitupa mashariki au magharibi, angelifanya hivyo. Na lau Alingelimuamrisha kumuweka Ibraahiym (´alayhis-Salaam) mahali ambapo ni mbali na wao, angelifanya hivyo. Na lau Angelimuamrisha kumpandisha mbinguni, angalifanya. Hili ni kama mfano wa mtu tajiri ana mali nyingi na ameona mtu mwenye kuhitajia. Akajitolea kumpa mkopo au kumpa kitu atatue kwazo haja yake. Lakini yule mwenye kuhitajia akakataa kuzichukua na akasubiria Allaah kumpa riziki yake mwenyewe. Hili lina mafungamano yepi na kuomba msaada wa ki-´Ibaadah na shirki, lau wangelikuwa wanafahamu?

[8] Wema waliotangulia. Ni watu wa zile karne tatu za Uislamu. Karne ya kwanza ni ya Maswahabah, kisha ya Taabi´uun halafu ya waliokuja baada ya Taabi´uun. Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) amesema juu ya watu hawa: "Watu bora kabisa ni wa karne yangu. Kisha wale wataokaofuata, halafu wale watakaofuata." (Ahmad).

Mlango Wa Kumi Na Sita

Wajibu wa kuitekeleza Tawhiyd kwa moyo, kwa ulimi na kwa vitendo

Tunakhitimisha maneno, Allaah (Ta´ala) akitaka, kwa masuala makubwa ambayo ni muhimu sana yanayofahamika kupitia yale tuliyotangulia tuliyotaja, lakini tutayagawa kutokana na ukubwa wake na kutokana na makosa yanayofanywa ndani yake.

Tunasema: "Hakuna tofauti ya kwamba Tawhiyd lazima iwe kwa moyo, ulimi na ´amali. Mtu akiacha kitu katika haya, hawi Muislamu. Akiijua Tawhiyd na asiifanyie kazi, ni kafiri mwenye inadi, kama kufuru ya Fir´awn na Iblisi na mfano wao. Hili hukosea watu wengi. Wanasema: "Kwa hakika hii ni haki. Tunafahamu hili na tunashuhudia ya kwamba ni haki, lakini hatuwezi kulifanya na watu wa mji wetu hayajuzu isipokuwa yale yenye kuafikiana na wao tu", au mfano wa nyudhuru kama hizo. Na wala masikini huyu hajui kuwa wengi wa viongozi wa kufuru wanaijua haki na wanaiacha kwa kitu katika nyudhuru. Kama alivyosema (Ta´ala):

اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

"Wamenunua Aayah za Allaah kwa thamani ndogo." (at-Tawbah 09 : 09)

Na mfano wa Aayah kama hizo. Kama Kauli Yake:

يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ

"Wanamtambua kama wanavyowatambua watoto wao." (al-Baqarah 02 : 146)

Akiifanyia kazi Tawhiyd kwa matendo ya dhahiri bila ya kuifahamu na wala haiamini ndani ya moyo wake, ni mnafiki na ni mtu wa shari kuliko kafiri wa kweli.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ

"Hakika wanafiki watakuwa katika tabaka la chini kabisa Motoni." (an-Nisaa´ 04 : 145)

Na haya ni masuala ambayo ni makubwa na marefu yanakubainikia ukiyafikiria kwenye maneno ya watu. Utaona mtu mwenye kujua haki na anaacha kuifanyia kazi, kwa kukhofia maisha ya dunia au nafasi au anataka kumpaka mtu mafuta. Hali kadhalika utaona wenye kuifanyia kazi kwa nje na si kwa undani. Ukiwauliza nini wanachoitakidi ndani ya moyo, hawajui. Lakini ni juu yako kufahamu Aayah mbili katika Kitabu cha Allaah: ya kwanza ni Kauli Yake (Ta´ala):

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

“Msitoe udhuru! Mmekwishakufuru baada ya kuamini kwenu.” **(at-Tawbah 09 : 66)**

Ukielewa ya kwamba baadhi ya Maswahabah ambao walipigana vita warumi wakiwa pamoja na Mtume (Swalla Allaahu ´alayhi wa sallam) walikufuru kwa sababu ya maneno ambayo waliyatamka kwa njia ya utani na mzaha, hapo ndipo itakubainikia ya kwamba yule mwenye kutamka kwa neno la kufuru na akalifanyia kazi kwa kuchelea mali yake isipungue au cheo au kwa sababu anataka kumpaka mtu mafuta, ni jambo baya zaidi kuliko yule ambaye [kakufuru kwa] kuongea kwa maneno ambayo anafanya nayo mzaha. Aayah ya pili ni Kauli Yake (Ta´ala):

مَن كَفَرَ بِاللَّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ

“Atakayemkufuru Allaah baada ya kuamini kwake [yuko hatiani] – isipokuwa yule aliyelazimishwa na huku moyo wake umetua juu ya imani, lakini aliyekifungulia ukafiri kifua chake – basi hao wana ghadhabu kutoka kwa Allaah na watapata adhabu kubwa. Hivyo ni kwa sababu wao wamefadhilisha maisha ya dunia kuliko ya Aakhirah.” **(an-Nahl 16 : 106-107)**

Allaah Hakuwapa udhuru watu hawa, isipokuwa yule aliyelazimishwa na huku moyo wake umetua juu ya imani. Kuhusu mwengine asiyekuwa huyu, amekufuru baada ya kuamini kwake, sawa ikiwa kafanya hilo kwa ajili ya khofu, tamaa ya kimaisha, kutaka kumpaka mtu mafuta, cheo kwa watu wa nchi yake, jamaa zake au kwa ajili ya mali yake,

au kafanya hilo kwa mzaha au sababu zingine miongoni mwa sababu – isipokuwa tu yule aliyelazimishwa. Aayah inafahamisha hivi kwa mitazamo miwili: ya kwanza ni Kauli Yake:

إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ

"... isipokuwa yule aliyelazimishwa... "

Allaah (Ta´ala) hakumvua yeyote isipokuwa tu yule aliyelazimishwa, na ni jambo linalojulikana ya kwamba mtu hatenzwi nguvu isipokuwa katika maneno au kitendo. Ama itikadi iliyoko moyoni, hakuna anayetenzwa nguvu kwa hilo. Ya pili ni Kauli Yake (Ta´ala):

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ

"... hivyo ni kwa sababu wao wamefadhilisha maisha ya dunia kuliko ya Aakhirah."

Kwa hiyo ameweka wazi ya kwamba kukufuru huku na adhabu sio kwa sababu ya kuitakidi, ujinga, kuichukia dini au kupenda kufuru, isipokuwa sababu yake ni kwa ajili ya kutaka kupata sehemu katika mambo ya dunia na kwa ajili hiyo akayapa kipaumbele juu ya dini.

Na Allaah (Subhaanahu wa Ta´ala) ndiye Anajua zaidi. Himdi zote anastahiki Allaah, Moal wa walimwengu. Swalah na Salaam zimwendee Muhammad, kizazi chake na Maswahabah wake wote.